

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. március 20.

Vasárnap.

XXIII. évfolyam. 23 szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasab s petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint
Nyitlter sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyitlterek díja előre fizetendő.

Fogjunk munkához.

Annak idején, mikor a Tiszakormány vette át az ország vezetését, dajkamesékbe illő rémes jóslatok burjánzottak fel az ellenzéki hírlapokban.

Most a béke-bangulatok szülte lanygos zefíreken kezesztül is át-át süvit egy-egy perfid gyanúsítás tervekről, melyek nem terveztetnek szándékokról, melynek nem szándékoltatnak. De még a legkisebb fuvalat is pozdorjává zuzza ezeket.

Hiszen nyitott könyvként tárta elé kormányunk a munkának programját, mit elakar végezni, s a mihez jóakaratu támogatását kéri a az arra hivatott parlamenti tényezőknek. A bírálattól, a meny nyiben az tisztán elvi alapokon áll, nem zárkózik el, sőt kéri is azt a „Viribus unitis“ nemesjelszavának hangoztatásával. Az „erős“ kéz, melyről hirdetve lön, hogy a szabadság virágos mezőit könyörtelenül letarolja, hogy alkotmányunk erős tölgyeit levágja és sudar fenyőszálait örökön élő nemzeti öntudatunknak botorul megfaricskálja: ime a béke mezőin szánt, vet, magot plántál, cserjét növeszt, hogy arathasson a nemzet üdvére, javára.

Lesz-e áldás a becsületes munkán, — a kérges tenyerek fáradozását az Isten jóakaratan kívül kíséri-e a nemzet jóakarata, — nem hull-e duzzadó kalászkokra olmos jégesője a műviharoknak: — nem tudjuk. Bár hiszünk és remélünk benne!

Tető alá kell kerülniök olyan életbevágó, fontos közgazdasági kulturális és politikai kérdéseknek, miknek alapjai megvetvők az ország köztudatában. Ezeken az Isten-átka hányivetiség nem vehet diadalmat!

Ott a nagyszabású munka-programm, mit a miniszterelnök a Ház elé terjesztett: a közjogi vonatkozásaiban olyan fontos javaslat a képviselő választók összeírásáról, az ex-lexből kivezető indemnitás, az 1904. évi ujonejutalék, a Horvátországgal és Olaszországgal kötendő szerződések, — aztán a beruházási javaslatok, a vármegyei tisztviselők fizetés-rendezése, a polgári perrendtartás és az 1904. évi költségvetés. Még leírni is hosszas munka, hát még alapos átgondolás szüleményeképet beterjeszténi és letárgyalni!

A kormány a maga köteleességét megtette, becsületesen, jó magyar hazafisággal. Ott van lelkiismeretes munkájának eredménye az országház asztalán, s vár, de föl is hív a komoly munkára.

Legyen hasonló becsülettel gazdagabb a komoly ellenzék is — és szorítsa meg

barátilag, habár nem is feltétlenül, azt az „erős“ kezét, melyet a vállvetett munkára bizólag nyújt a kormány ő feléje.

Higyje el, többet használ az ország-nak, mintha ökölbe szorítja a magát.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház márc. 16-iki ülésén folytatták az indemnitási javaslat feletti vitát. Molnár János contra beszéde után

Lukács László pénzügyminiszter szólalt fel és kijelentette, hogy az adóhátrálásokkal haladékot fogak kapni és 1903. május óta be nem fizetett adó után késedelmi kamatot nem fizetnek.

Okolicsányi László azt kéri, hogy a haladékot kérvényezés nélkül megadják.

Hoek János záróbeszéde után

Udvary Ferenc interpellált s ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház március 17-iki ülésén báró Feilitzsch Arthur elnökölt. A napirendre térve Longyel Zoltán kijelenti, hogy ő nem Bánffyista, de nem bízik az ellenzék programjában, ehhez képest taktikája gyenge. Szóló hát taktikailag nem Kossuthista.

Ezután Bánffy programját fejtegeti. Később szünetet kér, s utána folytatja beszédét. Végül Kaas Ivor beszélt a javaslat ellen.

Népoktatás Háromszék vármegyéjében.

— Csánki Gyula kir. tanfelügyelő jelentése a közigazgatási bizottság márciusi ülésében. —

A február hó folyamán hivatalomba érkezett s külön szám alatt ígtatóra vett ügydarabok száma éppen 400 volt, mely számmal hivatali ígtatókönyvem február havi utolsó száma 844. Ezen ügydarabok az e hó folyamán postára adott 568 kiadványban, a múlt hóról ájtott 37 ügydarabbal együtt jobbra mind el is intéztettek úgy, hogy elintézetlenül csupán 47 ügydarab jött át március hóra.

Mint a közig. bizottság tanügyi előadója február hó folyamán 200 ügydarabot kaptam előadói javaslattal leendő ellátás végett; a közig. bizottság eddigi 860 ügydarabja közül pedig 425 lett részemre kiosztva, melyek egy pár drb kivételével, részint a mai ülésbe hozva, mind fel is dolgoztattak.

A közig. bizottsági ügydarabok legnagyobb részét az iskolai alapanyagok ügyének rendezése és ezeknek szerbe-számba szedése céljából folyamatba tett intézkedések; a gazdasági ismétlő iskolák szerveztetése; az ötödéves korpótlék utalványok tartalmának az illető iskolaszékekkel közlése; az iskolai, óvodai és nyári menedékházi számadások jóváhagyása, költségvetések megállapítása; a hátrálékos tanítói illetmények felhajtása; a faiskolák ügyének rendezése tárgyában történt intézkedések képezték. Hivatalom közig. munkásságának pedig a bizottsági ügydarabok feldolgozásán kívül a tanítók havi jelentései és az iskolaszékek és gondnokságok havi üléseiről felvett és beterjesztett jegyzőkönyvekben foglalt határozatok alapján szükségessé vált intézkedések megtevése, a közig. bizottság 1903. évi jelentése előadói ügykörömben vágó részének összeállítása, az iskolába járók nyilvántartásának összeállítása, a községi előjárásoknak, iskolaszékeknek és gond-

nokságoknak, a gazdasági ismétlő iskolák szervezése és államilag segélyeztetése céljából szükséges intézkedésekre való felhívása stb. voltak általánosabb jelentőségű tárgyai.

Február havi jelentéseiket a mai napig sem terjesztették be az albisi, alsócsernátoni, árkosi, bitai, ezofalvi, esztelneki, gidófalvi, hidvégi, illyefalvi, kilyéni, lisznyói, márkosfalvi, nagyborosnyói, pákói, peselneki, rétyi, zaláni, zágoni és zágonbárántelepi állami; továbbá a besenyői, bálafalvi, bodoki, bölöni, felsőcsernátoni, haralyi, ikafalvi, karatna-volái, kőrösi, oltszemi, magyarósi, szacsvai, szotyori, szőresei, torjai és zalánpataki községi iskoláknál alkalmazott tanítók. Február havi üléseik jegyzőkönyvét pedig nem mutatták be az árapataki, árkosi, bereczki, bitai, bodolai, búkszadi, ezofalvi, dobollópataki, előpataki, erödsi, esztelneki, fotosmartonosi, hidvégi, illyefalvi, kálnoki, közdimartonosi, kilyéni, kisborosnyói, kovásznai, kökői, középpajtai márkosfalvi, mikóújfalusi, nagyborosnyói, nyéni, pávai, peselneki, rétyi, sepsiszentkirályi, sepsiszentgyörgyi és zabolai állami iskolai gondnokságok és a besenyői, bodoki, bodosi, bölöni, esomortáni, egerpataki, eresztetvényi, felsőcsernátoni, fotosmartonosi, haralyi, ikafalvi, karatna-volái, kőrösi, kurtapataki, mánási, oltszemi, oroszfalusi, sepsimagyarósi, szacsvai, szotyori, szőresei, tamásfalvi, teleki, torjai és zalánpataki községi iskolaszékek. Sőt sajnálattal kell jeleznem, hogy vannak tanítók, kikről a folyó tanévben egyetlen egy jelentést sem kaptam s vannak gondnokságok és iskolaszékek, melyek a folyó tanévben még egyetlen egy jegyzőkönyvet sem küldöttek be hozzám. Pedig az előirt havi ülések megtartása a folyó tanévben kétszeres jelentőségű, a mennyiben az iskolai mulasztások elbirálása az új utasítások értelmében, az iskolaszékek és gondnokságok feladata, a mely célból, ha csak a célra saját kebeléből állandó megbizottakat nem küldenek ki az iskolaszékek és gondnokságok, havonként kétszer is üléseket kellene tartaniok. Mindenesetre az ügy iránti érdeklődés és az ügybuzgalom nagy hányára mutat, ha az iskolaszékek és gondnokságok még havi üléseiket sem tartják meg, a tanítók részéről pedig a hivatali esküjük megszegése és nagymérvű kötelesség mulasztás a havi jelentések betérjesztésének elmulasztása. Vajha nem kellene erre többször figyelmeztetnem, sem a tanítók, sem az iskolaszékek és gondnokságok közül egyet is.

Az 1902—3. tanévi számadásokat nem terjesztették be az aldobolyi, besenyői, bálafalvi, bodoki, bitai, illyefalvi, kálnoki, esomortáni, egerpataki, eresztetvényi, feldobolyi, gidófalvi, haralyi, karatna-volái, kilyéni, kovásznai, léczfalvi, martonfalvi, nagyborosnyói, oltszemi, rétyi, sepsimagyarósi, fotosmartonosi, sepsiszentkirályi, soósmezői, szacsvai, szotyori, zaláni, zalánpataki, zágoni, állami és községi iskolák iskolaszékei, illetve gondnokságai.

Ugyancsak az iskolaszékek és gondnokságok mulasztása miatt nincs költségvetésük az 1903—4. tanévre a bitai, bodosi, illyefalvi, kálnoki és zaláni állami és községi iskoláknak, továbbá a kovásznai, gidófalvi és kézdipolyáni, búkszadi, feldobolyi, felsőcsernátoni, kézdipolyáni, középpajtai, kőrösi, lemhenyi, léczfalvi, mikóújfalusi, nagyborosnyói, sepsiszentkirályi, torjai, szárazajtai, gelenczei, soósmezői, osdolai, kézdipolyáni és kézdipolyáni nyári me-

nedékházaknak. Ez utóbbi nevelőintézetek részéről hiányoznak még az 1902—3 tanévi, illetve 1903. évi számadások is több óvodánál és nyári menedékháznál.

A községi és felekezeti tanítók második ötöd-éves korpótléka államsegélyként ki lett utalva eddig 18 községi, 22 felekezeti és pedig 15 róm. kath., 3 gör. kel., 2 ev. ref. és 2 unitárius iskolánál 53 igényjogosult részére. Arról, hogy a többi gör. kel. iskolánál levő igényjogosultak, kiknek száma 7, kapják-e az illetményüket, nem áll rendelkezésünkre semmi adat.

Gazdasági ismétlő iskoláink száma nehezen emelkedik, a miniszter ur 6 nagyméltósága pedig ismételten utasította bizottságunkat, hogy a gyakorlati életre nevelő elemi népoktatásnak legfőbb biztosítékát képező ezen tanfolyamok létesítését teljes erővel és minél teljesebb mérvben valósítsa meg s valóban érthetetlen az a nemtörődomség, a melyet általában gazdálkodással foglalkozó községeink egy részének közönsége ez intézetekkel szemben tanúsít.

Ifjúsági egyesületeink száma február hóban is többen szaporodott, úgy hogy ma már jóváhagyott alapszabályokkal rendelkező ily egyesület 48 községben van működésben és e működés a téli hónapokban különösen a jótékony célú műkedvelői előadások, felolvasásokkal, szavalással egybekötött estélyek és táncmulatságok tartásában is élénk megnyilatkozást nyer.

Iskoláink február havi állapota jó volt; a tanítás folytonosságát előre nem látott körülmények, pár esettől eltekintve, nem zavarták meg. Járványos betegség miatt csupán az árapataki állami iskolában szünetelt a tanítás; tanítók betegeskedése miatt, az 6 osztályaira szorító kisebb-nagyobb mérvű szünetelések voltak: Lécfalván a Hencze Imre és neje osztályaiban, Nagyborosnyón a Butyka Vilmosné osztályaiban. Ilyefalván a Nagy Vilma osztályaiban. Ezenkívül február hóban is szabadságot élveztek, de helyettesítve voltak Nagy Imre baróthi polgári iskolai tanító, és Varga Irén árapataki, Bitay György gidófalvi, Kocsisné Pollák Augusztina márkosfalvi, Sallayné Booskay Emilia sepsiszentgyörgyi, Balassy Gyula sepsiszentgyörgyi, Szabó Kálmán középajtai, s Király Sándor hidvégi áll. tanítók; Lengyel Erzsébet sepsiszentgyörgyi áll. óvónő.

Iskoláink és kisdóvói intézeteink, az ezeknél alkalmazott tanítók és óvónők száma nem szaporodott; sőt fogyott egyvel, a mennyiben a pákai második tanítói állomás az iskolába járók számának csökkenése miatt beszünttetett s az ezen állomáson alkalmazott Sándor Mihály, az erósi állami

iskolától szolgálatáttele hivataltomba berendelt Mihályfy Pál okl. polgári iskolai tanár helyére Erődre helyeztetett át.

Décsi Gergely volt szőresei tanító, a fuárvaházánál nyert állását elfoglalta. A szőresei községi iskolánál ekként megüresedett, valamint a felsőcsernátoni községi iskolánál üresedésben volt tanítónői állásra is a választás megejtetett, amához Szőcs János, emezhez Bathó Eszter okl. tanítók választatván meg szép egyhangúsággal.

Február hóban üresedésbe jött Tyukodi Jenőnek a hódmezővásárhelyi állami iskolához történt kinevezetése következtében a gyulafalvi engedélyezett magán iskolánál az egyik állomás és a Király Sándor nyugdíjaztatása következtében a hidvégi állami iskolánál egy állomás.

A február hó folyamán vett miniszteri rendelet alapján tisztelettel jelentem, hogy Baló László kézdívasárhelyi polgári-fuiskola igazgató ez állásban véglegesítettett, a baróthi állami polgári fuiskola helyreállítási költségei fejében 615 korona 50 fillér kiutaltatott. Papp György kir. tanfelügyelői tollnok részére 100 korona államsegély utalványoztatott. Néhai Molnár Rafael, volt teleki községi tanító özvegy és árvája részére 517 korona 33 fillér segély és gyámpénz folyósított; báró Szentkereszt Béla urnak az árkosi állami iskola és növendékei részére nyújtott több mint 300 korona értékű tanszer- és ruházattal álló adományt a miniszter ur által, Mátyás Lajos nyéni állami iskolai tanítónak és nejének pedig az iskola részére adományozott képekért a miniszter ur nevében köszönet nyilváníttatott, a zágoni állami iskolával kapcsolatos gazdasági ismétlő iskola részére egy értékes gyümölcsminta gyűjtemény adományoztatott, a maksi óvoda szükségleteinek fedezésére 200 korona, az árkosi állami iskolával kapcsolatban létesítendő mellékhelyiség költségeire 730 korona s végül a kézdívasárhelyi „Erzsébet” árvaház részére 4000 korona államsegély engedélyezett, illetve utalványoztatott.

Végül tisztelettel jelentem, hogy február hó folyamán iskolalátogatás és iskolai ügyek intézése céljából Lécfalva, Kisborosnyó, Nagypatak telep Szőre, Martonfalva, Felsőcsernáton, Alsócsernáton, Maksa és Nagyborosnyó községekben szállottam ki.

Van-e szükség tűzoltó egyesületre.

Kézdívasárhely, 1904. március 16.

Az ország sok nevezetes városa pusztult már el a miatt, hogy e kérdést igen sokáig tárgyalgatta. Ha mást nem is említsek csak Maros-Vásárhelyt elég

intő példa, hogy mindig és minden körülményekre készen legyünk.

A tűzoltászat ma már országos gondot képez, a belügyminisztériumban külön vezetője van.

A helyes technikai kiképzésről pedig az országos tűzoltó-szövetség gondoskodik.

Nem elég tehát a jó akarat, oda bizonyos szakértelem is kell, hogy az oltást biztos és gyors sikerre koronázza.

A tüzesetek különféleségéhez mérten az eljárási módok is különböznek.

Tapasztaljuk, látjuk hogy, tüzesetek alkalmával némely ember nemhogy segítene eljárásával, hanem éppen kárt tesz. — A rendszertelenség, az ide-oda kapkodás és az eszközök és módok helytelen alkalmazása visszatetszést szül a laikus szemlélőnél is. Ha egy kellő számú jól kiképzett, kellően fegyverezett testület a kívánt rendszerrel működik egy tűz elfojtásánál: a siker biztos és gyors.

Mint minden munkának, úgy a tűzoltászatnak is meg vannak a maga eszközei, szerszámai, melyek használatához bizonyos utasítás és gyakorlat kell. Ha ily csapás sújtja polgártársunkat, látjuk a gazda rémes tekintetét, melylyel sok fáradtsággal, gondnal, nélkülözéssel gyűjtött földi java megsemmisülését kíséri, ha halljuk a kis ledéért esengő anya kétségbejött jajveszékését: van-e emberi szív, mely könyörületre, áldozatra nem gyulad? Azt mondom nincsen! Mert, aki ilyenkor sem igyekszik segíteni embertársán, az nem méltó az emberi névre, annak nincs szíve, nincs érzése. Ki segíthet ilyenkor legjobbat, ki oldhatja meg a legnehezebb feladatot is úgy, hogy önmagát se érje veszély, mégis a cél el legyen érve.

Egy emeletes ház égő grádicsai, leomlással fenyegető fedélzete körül ki merné megkísérteni, megmenteni önmaga életének kockára tétellel benekedt embertársát? Csak a képzett, az eszközöket és módokat ismerő tűzoltó veheti magának a bátorságot. Egy elszánt pillanat, egy szerencsés ötlet számos ember életet mentett meg.

Az ily derék, önzetlen harcosok a szeretet és tisztelet tagjai mindenütt, csak városunk képezett kivételt ez ideig. Itt úgy fogták fel a dolgot, hogy minden ember tűzoltó. Ha rokonánál, vagy barátjánál van a tűz, vagy ha a szomszéd komája: akkor ő is segít elfojtani a tüzet. Ha pedig egy általán névelkedve, bizonyos távolságból megnézi és azután nyugodtan megfordul és haza ballagván, elmondja kedves élete párjának, hogy mi égett és kié volt, boldogan bocsátja magát Morfeus karjaiba. Ez uraim nem járja, ez nem becsüle. Mindnyáján emberek vagyunk és a sors szabad mindnyájunkkal; ma

TÁRGA.

Mese

Elmulattam én is zajos társaságban
Hangos volt a jókedv, a pezsgő forrt, habzott,
De lelke messzejárt álmok országában
Hová vig zenének visszhangja sem hangzott.

Elvitt mellettem is, egy majd másnak útja
Dus földi jóban vagy régi név cimerén,
„De szívemnek álmát, azt csak egy uralta,
Ki szeret engem s a kit majd szeressek én!”

Hozzám hajolt egyik, hangjában guny árnya:
„Tündérkirályfi jön el éretted talán?”
„Miért ne — én vagyok a mesék leánya
S várom deli királyfimat nap-nap után.”

„Messze még?” — „Ah közel! bár oly soká késett,
Hogy lássam őt nem kell már hosszasan várni,
Dallal szórta tele utját hová lépett
Könnyű lesz így nekem ő reá találni!”

„Szép volt meséd — de most én mondom el végét:
Te sem találod meg, s ő sem jön el érted
Nem neked jelezte dalával ő jöttét
Másnak zeng az a dal, nem keres az téged!

Ránk nem akarsz nézni? — mesék királynője
Kísérjen mindenütt hát titkos varázslat,
Mely közted s közéje bűvös fátylát szője,
Hogy ő sohse lásson, s te őt meg ne lássad!”

Meseország fénylő, hófehér világa
Hol bár olyan csöndes, mégis szebb az élet
En édes postám; álmaim királya
Valaki, hogy rád vár itt, azt te nem érzed?

Idegesség és divat.

A mai kapitalisztikus időkben nemesek a gazdagoknak, hanem a szegényeknek is kényelmes és pénzügyileg praktikus a divatnak gyors változása. A mai bazárok és áruházak olesó áruai kire várnak, ha nem a kevésbé vagyonos osztályra, a kiknek egész jövedelmi alakulása olyan, hogy kevésbé érzik a kis kiadást, még ha gyakrabban fordul is elő, mint a nagyobb, a melyik évekre szól ugyan, de tulságosan megerőltető egyszerre.

A társadalom ezen osztályban azonban mégsem oly nagy még a változatosságra való csábítás, s az ebből kifolyó idegesség. Mert a mennyire sieteti a fogyasztást az áruk olesósága és az élet nyugtalan-sága, annyira akadályozza őket pénzügyi viszonyuk vágyaik kielégítésében. Az életük meg tulságosan egyforma, a háztartásuk különbözősége igen csekély ahhoz, hogy folytonos csábításnak lennének érzékeik kitéve.

Csak egy pont van, a melyen, úgy látszik, legujabban lehultak a válságfalak, a hol a formaváltozás díszösösen bevonult a proletárosztályba is. — Ez a nő öltözet.

A divat az, a mely gyors egymásutánban új és új érzéki varázst gyakorol a szegényebb osztály gyermekeire is. S ez érthető is. A bérkaszárnnyaba láncolja ezeket a családokat kárlehetetlenül vagyoni

viszonyuk, s butoraikat se igen változtathatják. Hisz a polgári osztályban főképpen szőnyegekkel, függönyökkel, dekorációkkal, s apróságokkal teszik változatossá a lakásokat; erre pedig a munkásosztály nem is gondolhat.

De ruhája van a munkásasszonynak s a munkásleánynak is, s a ruha divatos formában nem is drágább. Mindenek előtt a nyári toaletthez tartozó bluz ma már hihetetlenül olesó s van a bluznak egy veleszületett sikkje, a minek folytán még olesó kiadásban is esmos.

Innen van az, hogy a munkásosztály leányai nyáron lépést tartanak a divattal, télen pedig, a mikor drágább a toalett cikke, ódivatúan és sokkal szerényebben járnak.

A mi azonban ebben az osztályban csak szerény nyomokat mutat a divat terén, az a polgári osztálytól kezdve fel a társaság elitjéig uralkodó nagyhatalommá fejlődik. S a divat pszichológiai szempontból valami egész különös dolog. A divat mai állapotában tulajdonképpen nem is a fogyasztónak változatossági hajlamait mutatja. A divat a produkálónak akarata: Én holnapról fogva új formákat hozok nektek.

Hogy ezt a prepozíciót elfogadják, az nem is annak a jele, hogy az eddigi formát már megunták. Sőt, a fogyasztóknak legtöbbje mérgelődik az új divaton. De az előállító könyörtelen. Egyszerűen nem hozza többé a régi formát. S a fogyasztó beadja derekát; sokszor átkozódva, bosszankodva, de biztosan. Ezt az örökké ismétlődő komédiát sohase figyelhetjük meg inkább, mint az utolsó években. Soha sem volt talán oly nagy a megbotránkozás, mint a szerencsés irány felett. Ez az ostobaság soh'se lesz álta-

neked, holnap nekem a veres kakas épületesre. Ne tegyük tehát a vész pillanatában kiváltságokat. Segítsen mindenki szívesen és mindaddig, míg segítségére szükség van.

A tűzoltó egyesületek létesítésének célja nem a fény, hanem a szakképzettség elsajátítása, a szükséges segédeszközök, eljárási módok megismerése. Nem kicsinylendő, nem lenézendő azon egyén, ki arra vállalkozik, hogy polgártársainak élet- és vagyonbiztonsága felett őrködjék, sokszor élete kockázatásával kel annak védelmére. A ki ilyenre vállalkozik, az nem csak szájjal, hanem tettel hirdeti az igaz hazafiságot és nyíltan bizonyítást tesz valódi emberbaráti szeretetéről, humánus gondolkodásáról a haladó korral versenyt tartó műveltségéről.

Jézus Krisztus mondta a Farizeusoknak, midőn a vérében fetrengő szamaritánust ott hagyták: „Fellebarátlunk minden ember, kinek segítségünkre szüksége van.”

Ily nemes irányú működési körben ne válasszon el bennünket a születési aristokratia, a hivatali rangkor és állásbeli különbség. A kikben van jó indulat, van nemes érzés, sorakozzék az önkéntes tűzoltók táborához és azt a 6 órai időt, mely alatt a legszükségesebb ismereteket elsajátíthatja, hozzá adozatul pihenő idejéből.

A tűzoltók mentek minden politikai, s más zavargó irányoktól. Ők a szeretet bajnokai és ez tartja össze őket, ez lelkesíti a munkára.

Ez a termő-zeti nagy erő, alkot és tart fenn mindent a világon és én nem hiszem, hogy e szent érzelmek a város minden rangú és rendű polgárainak ma is olyan kímélt alakban éljen, hogy mindent csak önmagáért tegyen. Igen, eljött az idő, be kell bizonyítanunk, hogy értjük a kor intő szavát és egyesülünk mindnyájan a szeretetben. Szükségünk van ilyen tűzoltó-egyesületekre, mert az emesak segít a veszélyben, hanem boldogít is a közéletben.

Eljen a kézdíváshelyi önkéntes tűzoltó egyesület.

Vigyázó.

NAPI HIREK.

— **Személyi hír.** Dr. Elischer József kir. tanácsos, tankerületi főigazgató március 20-án vasárnap este a főgimnázium meglátogatása céljából Kézdíváshelyre érkezik.

— **Ézüstmenyegző.** Kézdíváshelyi Szotyori Sándor, városunk egyik jóra való derék polgára s felesége Popovits Mária márc. 18-án ünnepelték

lánossá, mondták a legtöbben. Fájdalommal kellett megérniük a konzervatív polgároknak, hogy először is a könnyű lett szecesszióssá. Aztán jöttek a tapáták, a falfestések, eleinte csak a vendéglőkben, majd a lépcsőházakban és végül a szobákban is. Ma már kétségtelen a győzelem, ha még vannak is olyanok, a kik nem akceptálják.

Éppen így van, csak sokkal gyakrabban, a női ruhák divatjával. Mindig valóságos láncolata a kedélyhullámzásoknak. Először megbotránkozás: ilyesmi soh'se lesz általánossá. Azután bosszúság: mégis viselik! Majd gyors átpártolás s főképpen aggodalom: minél előbb kell ezt viselnem, különben ő divatban szaladgálok. Végül káröröm mindazokkal a jó ismerősökkel szemben, a kiknek még nincs meg, s a csendes gond, hogy vajjon elég sokáig lesz-e divatos, hogy kifizesse magát. A nagyváros főszékelye a nagy változásoknak. A férfi-világnak csak ingek, kravátlók és mellények képezik a változatoságot. Az asszonynak azonban a középosztályban fájó és kielégítetlen vágya a toalet. A felsőbb tisztezernek s a legmagasabb köröknek pedig a divat magaslátán való állandó tartózkodás legtöbb idejét és pénzét veszi igénybe.

A vörös bor, aszszu és egyéb boros-üvegek, poharak mintája folyton változik; pezsgőnek öt év óta a harmadikforma van elfogadva. Hogy hogyan kell elegánsan halat enni arra nézve ajánlatos minden hónapban informálódni. Ékszeretben minden szezon újításokat hoz. Teakannák, hamutartók szivar és pénz-árcák minden pereben változnak a divatos fémekkel.

S ha kérdezzük, hogy fizikailag ki szenved leginkább ezek által a boldogságok által, akkor azt

meg családi körben boldog házasságuk 25-ik évfordulóját. Szerencse legyen ezután is a becsületes, derék házaspárral.

— **Közygylés.** A kézdíváshelyi önkéntes tűzoltó-egyesület ma, március 20-án, d. u. 3 órakor rendes közgyűlést fog tartani a városház nagytermében. A közgyűlés főtárgya az elnöki megnyitón, titkári, pénztárosi, számvizsgáló-bizottsági jelentésen kívül, mint irtuk, az egyesület újraszervezése lesz. Ezzel foglalkozik lapunk egyik cikke is, melyre, valamint a közgyűlésre is e helyen külön is felhívjuk közönségünk figyelmét. A tűzoltás ügye közügy, méltó tehát arra, hogy iránta a közönség az eddigénél jobban érdeklődjék.

— **Március 15-iki ünnepélyekről** szóló tudósításunk helyreigazításra, illetőleg kiegészítésre szorult. Tévedésből kimaradt egy néhány szám mellátása, melyet utólagosan a hazafias ügy érdekében felkesedésből munkálkodók iránti köteles figyelemből készséggel pótolunk most, följegyezvén a következőket. A kaszinó ünnepélyén lelkes hangú megnyitóbeszédet tartott Dr. Bánffy Zsigmond az ünnepély rendező-bizottság tevékeny elnöke; a főgimnázium ünnepélyén kiváló hatást ért el Nemes Anna IV. o. magán tanuló Gáspár István tanár „Hungária panasza” című jeles melodráájával; s Vattay Gyula és Kovács Kálmán kettősdala is, melynek szép szövegét Gáspár István tanár írta, dallamát pedig Both Mihály kántor szerette, sokak totzésével találkozott s megéltetett; a 48-as kör ünnepélyének pedig egyik kiemelkedő pontja volt a bájos István Irma k. a. énekszáma. Végül mindezen ünnepélyeken hazafias készségből közreműködtek Bodor Lajika és Szőke Pista zenekarai precíz játékaikkal.

— **Papválasztás.** A sepsiszentgyörgyi ev. ref. egyházközség üresen levő első papi állomásának betöltésére vonatkozó pályázati határidőre e hó 10-ig 21 folyamodó lelkész adta be pályázati kérését. E hó 17-én a minősítő bizottság felülvizsgálta a folyamodók okmányait és 20 ref. papot választhatónak nyilvánítt ki. Egy papnak folyamodványa — mivel minősítő bizonyítványt nem csatolt — mellőzve lett a törvény értelmében. Pályázók nevei az alábbiak szerint, a mint folyamodványaik beérkeztek, ezek: Benedek Árpád vajdaszentiványi, Szabó Jenő kézdíváshelyi, ifj. Péter Károly alsósfalvi, Koréh Endre erzsébetvárosi, Bitai Béla csikszereadi, Bedeházi János mezőházi, Kovács Gábor szentmargitai, Érsek Elek szárazajtai, Ujváry István harasztosi, Szász Béla magyardécsi, Zsigmond Károly hétfalusi, Demes Péter kisborosnyói, Vincze Ödön diosadi. Tamó

kell felelnünk, hogy: a férfi. Az asszonyok sokkal könnyebben szoknak meg mindent s sokkal nagyobb a kegyeletlenség bennük régi dolgok iránt. Ők könnyű szívvel mondják: fidone! Ugyanarra, a mit tegnap még szerettek, ha megszűnt divat lenni.

Szépségkérdésben a férfi hangulatváltozása sokkal lassabb. Sok férfi megelégedik egy csomó tárgyon, a mit használnia kell, de mégis csak használja, mert muszáj, nincs más.

Folytonos belső nyugtalanság kíséri ezt a sok változást. A mit az embereknek mutatunk (s ez ma a fő), állandó aggodalommal tölt el bennünket, hogy jól fogadják-e, dicsérik-e, irigylik-e. E mellett nem kárpótol bennünket esztétikai jóllét, de sokszor bosszúság, a mikor az új dolgokat használjuk. Annál inkább, minél finomabb esztétikai érzése van némelyeknek.

Mert a parve ü boldog, ha csodálják a holmiját a finomabb érzésű embernek azonban az a keserű érzése van, hogy neki magának a legkevesebb élvezete van mindebből s tulajdonképpen csak parádnak tartja.

Igy vész el lassacskán az elnyomott gazi egyéni izlés és érzéki jóllét; az ember rabja a divatnak, a divatosnak. S így romlik el minden lelki egészség. A könnyelmes érzés helyett, a melyet a kielégített esztétikai vágy nyújt, folytonos izgalomnak s változásoknak vagyunk kitéve.

Idegeink nincsenek nyugalomban s fejlesztjük évről-évre az idegességet, a hisztériát és neurastheniát a divattal.

A. U.

Gyula alpestesi, Pásztóhy Dénes marosbogáti, Kovács Sándor baróthi, Kozma Imra kaczkói, Volloncs Miklós maksai, Szécsi Ferenc felvinci és veres Károly papolei ref. lelkészek.

— **Tánciskola koszoru-estély.** Spuderka György jeles táncmester iskolájában ma (vasárnap) este 8 órakor a Vigadó kistermében zártkörű koszoru-estély lesz, melyet az intelligens hölgy- és férfiközönség figyelmébe ajánlunk. Belépti díj 1 korona.

— **Eljegyzés.** Burián Albert kilyéni áll. tanító eljegyezte özv. Hanserné Lux Emilia, előpataki áll. isk. tanítónőt.

— **Halálozás.** Sándor Erzsike, Sándor Mihály öitai áll. isk. tanító 19 éves kedves ifjú leánya hosszas szenvedés után szülői nagy bánatára elhunyt. Mult vasárnap délután temették el nagy részvéttel.

— **Kilencven éves alezredes Kolozsvárt.** K. Horváth Ignác, a 15. Mátyás huszárezred alezredese, parancsnoka Kolozsvárt ma a legöregebb honvéd. Kilencven évet tapos és ez év július 31-én lép a 91. évbe. Az öreg katona bár szemévilágát elvesztette, mint a nagy báró Wesselényi, azért szelleme ma is friss és önlékező tehetsége kitűnő. A legszeretetremlőbb elbeszélő, a miért a komolyabb fiatalság az öreg társaságát nagyon keresi. Rendes felolvasója a 90 éves ezredesnek Rigó Loránd joghallgató, Rigó Ferenc orsz. képviselő fia.

— **Tavaszi.** Telünk nem volt, havat csak mutatól láttunk s ha nem esalódunk, vége is már a télnek, mert holnap már a tavasz hivatalosan is beköszönt. A nap melege megkezdte már jótékony működését s ha az utóbbi két-három nap jellege változást nem szenved: nem sokára fakadni fog a rügy, zöldülni a rét s dalolni a pacsirta.

— **A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar,** az fedezze mag szükségletét Mauthner Ödön es. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágudonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

KÖZGAZDASÁG.

Munkás-szanatorium.

A következő értesítést vettük:

Dr. Wasinski István es. és kir. tartalékos ezredorvosnak hozzám intézett kérelmére közlöm a címmel, hogy nevezett a tulajdonát képező sopron-megyei Balf kénés gyógyfürdőben állandó munkás-szanatoriumot létesített, mely 100 ágygyal ellátva az egész éven át nyitva van s a melybe férfi és női betegek egyaránt felvétetnek és egymástól elkülönítve kezeltetnek.

Egy betegnek teljes ellátása gyógykezeléssel és fürdőhasználatnál naponta nyáron át egy korona 96 fillérbe, télen át a fűtést és világítást is beszámítva 2 korona 16 fillérbe kerül.

Az ellátás a következőkből áll:

1. Lakás, ágynemű használatával és kiszolgálással.

2. Reggeli, mely áll: 4 deciliter rántott levesből s egy zsemleléből.

Ebéd: 4 deciliter husleves, 150 gramm hus és 3 deciliter főzelék.

Estebéd: 150 gramm hus és 3 deciliter főzelék.

3. Fürdő: meleg, természetes, kénés, ásványfürdő.

Gyógydíjat sem a munkás-szanatorium tagjai, sem azok, kik szegénységüket hitelesen szegénységi bizonyítvánnyal igazolják, nem fizetnek.

Orvosi gyógykezelésért tekintet nélkül a fürdőn való tartózkodás tartamára 6 korona fizetendő.

Gyógyszerek és orvosi kötszereknek a sanatoriumi betegek a fürdő gyógytárnál 25% kedvezményben részesülnek.

Azon betegek, akik a fentemlített kénés melegfürdő helyett villamos viz, villamos fény, iszapfürdőt vagy hidegvíz gyógymodot használnak, ezen fürdők árából 50% engedményben részesülnek.

Felhívom a címet, hogy fentieket a kötelékőbe tartozó kisgazdáknak alkalmas módon hozza tudomására.

Budapest, 1904. február hó 29-én.

A miniszter megbízásából:

Tervei Imre s. k.

miniszteri tanácsos

Hirdetések.

Új elsőrangú írógépek

üzletfelosztás folytán jutányosan kaphatók. Tudakozódásokat „Nagyon jutányos” jelíggel e lapra hivatkozással Mosse Rudolffhoz, Budapest, Ferenciek-teret 3. intézendők. 86. 9-5.

419. szám.

HIRDETMÉNY.

Alólikt község előljáróság közhírré teszi, hogy **Martonfalva** község 1349 hold 1205 □öl területén a

vadászati jog

1904. évi április 12-én d. e. a községhezánál tartandó nyilvános árverésen 1908. év december 31-ig terjedő 6 évre haszonbérbe fog adni; részletes feltételek az előljárásnál megtekinthetők.

Kikiáltási ár 10 korona.

Martonfalván, 1904. március 16-án.

Veress Péter, **Molnár Ventura,**
k.-jegyző. k.-bíró.

420. szám.

HIRDETMÉNY.

Alólikt községi előljáróság közhírré teszi, hogy **Hatolyka** község 1506 hold 786 □öl határ területén a

vadászati jog

1904. évi április 15-én délelőtt a községhezánál tartandó nyilvános árverésen 1908. év december 31-ig terjedő 6 évre haszonbérbe fog adni.

Kikiáltási ár 10 korona.

Részletes feltételek az előljárásnál megtekinthetők.

Hatolykán, 1904. március 16-án.

Az előljáróság:

Veress Péter, **Bartha Lajos,**
k.-jegyző. k.-bíró.

421. szám.

Hirdetmény.

Alólirott községi előljáróság a községi képviselőtestülettől nyert megbízás alapján az üresedésben levő

községi bábai állásra

ezenel pályázatot hirdet; — a választás 1904. év április 5-én d. e. tartandó gyűlésen fog megtartatni, a mely időig kellően okmányolt kérelmek az előljárásához beadhatók.

Felfogadandó bába fizetése a község pénztárából 50 korona pénz, a szülési eseteknél való közreműködésért 4—4 korona, a 8 napon túli beteg látogatásokért 50—50 fillér.

Felfogadandó bába állását azonnal

elfogadni köteles, részletes feltételek az előljárásnál megtekinthetők.

Az előljáráságtól:

Martonfalván, 1904. március 16-án.

Veress Péter, **Molnár Ventura,**
k.-jegyző. k.-bíró.

Sz: 5415—903. tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt Szász Gergely végrehajtónak ifj. Héjja Gyárfás s t. végrehajtást szenvedő elleni 200 kor. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtás ügyében a k.-vásárhelyi kir. törvényszék, (a kovásznai kir. járásbíró) területén, levő Petőfalva község határára fekvő, a petőfalvi 60. sz. tljkvben foglalt 138., 139., 140., 141. hrsz. ingatlanra 384 kor., a 209/20. hrsz. ingatlanra 54 kor., a 262. hrsz. ingatlanra 206 kor., az 536. hrsz. ingatlanra 274 kor., a 827., 828. hrsz. ingatlanra 136 kor., a 970/2. hrsz. ingatlanra 152 kor., az 1127/1. hrsz. ingatlanra 140 kor., az 1130. hrsz. ingatlanra 56 kor., az 1395. hrsz. ingatlanra 174 kor., a petőfalvi 215. sz. tljkvben foglalt 294. hrsz. ingatlanra 88 kor., a petőfalvi 310. sz. tljkvben foglalt 391/2., 394. hrsz. ingatlanra 46 kor., a petőfalvi 378. sz. tljkvben foglalt 734., 735. hrsz. ingatlanra 52 kor., az 1069. hrsz. ingatlanra 108 kor., az 1230. hrsz. ingatlanra 42 kor., a petőfalvi 477. sz. tljkvben foglalt 1389., 1390., 1391. hrsz. ingatlanra 70 kor. összesen 1982 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. április hó 13-ik n. d. e. 9 órakor Petőfalva községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fognak.

Az árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban letenni. A bánatpénzületett értékpapírokat tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becsárának 10 százalékát tevő készpénzzel kicserélni.

A kir. j.-bíró, mint tlkvi hatóság.

Kelt Kovásznán, 1903. évi december hó 9-én.

(38. 1—1.)

Száva Jakab,
kir. aljbíró.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1903. évi V. 764/e. számú végzése következtében Dr. Herepei Iván k.-vásárhelyi ügyvéd által képviselt Adler L. Jakab és testvére brassói cég javára, Kovács Károly dálnoki lakos ellen 1270 korona s járuléka erejéig 1903. évi október hó 20-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2160

koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1903. évi V. 764/e. számú végzése folytán 1270 K. — f. tőkekövetelés, ennek 1903. évi július hó 17. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 122 K. 06 fl. biróilag már megállapított költségek erejéig, Dálnok községhezánál, esetleg a helyszínen leendő eszközzésére, 1904. évi március hó 24-ik n. d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezeneloly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az

értéktelt ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsárán alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt K.-vásárhely, 1904. évi márc. hó 3. napján.

(39. 1—1.)

Manya Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó

Tavaszi 1904.

Tavaszi 1904.

BORÁRJEGYZÉK AZ „UNIO“-KERTBŐL.

A múlt évi termésű kiváló jó ujbór literre	56 fill.
" " " " kisküüllömenti	72 "
Izabella Récürmös bor igen jó	80 "
1901. évi termésű rizling	80 "
1902. " " " " " " " "	120 "
Budai sashgyi gyógybor	160 "

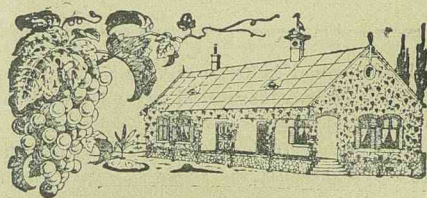
Megjegyzés. A múlt évi termésű ujbóról 50 literen felül (megadózatlan) literét 42 fillerbe számítom.

A borok valódisága és tisztaságáért a felelősséget elvállalom.

Kézdivásárhely, 1904. március hó.

(33. 3—3.)

Kiváló tisztelettel:
Kölönte Mózes.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig.

Hol lugasnak alkalmas fajtákat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkifünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek stb. a legreमेkebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghéladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetnek meg, aki ezimét egy levelező lapon tudatja.

229. 9—20.

Czim:

Érmelleki első szőlőültvénytelep Nagy-Kánya, u. p. Székelyhid.

Hirdetések jutányos áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.